

нина ни разказва, че нормандският военачалникъ Боемундъ заелъ въ 1097 г. двата Полога, τοὺς δύο Πολόγους. У арабина Идризи отъ 1153 г. Пологъ е поменатъ като гралъ Болого. Охридскиятъ архиепископъ Хоматианъ (1216—1234) сжщо знае за двата Полога — Горенъ и Доленъ. Отъ домашнитѣ извори за Пологъ и за неговитѣ части се споменава най-напредъ въ Виргинската грамота на българския царъ Константина Асѣня. Отъ двата сегашни града на Полога — Тетово и Гостиваръ, първиятъ се поменава въ XIII в. съ форма Хтѣтково или у гърцитѣ — Χτεάτοβα. Въ Тетово е имало манастиръ Св. Богородица още въ началото на XIII в., ако не и по-рано. Пръвъ поменава за него охридскиятъ архиепископъ Хоматианъ. Развалинитѣ на манастира сега сж известни съ име „Старо оброчище Св. Богородица“; мѣстнитѣ албанци ги наричатъ по турски „Ески клисе“ (стара църква). Освенъ въ грамотитѣ, за Пологъ и за неговитѣ селища сж запазени следнитѣ отдѣлни бележки и надписи:

1. — Приписка отъ йеромонаха Михаила отъ с. Лешница (Тетовско), отъ втората половина на XIV в., когато Пологъ билъ държанъ отъ Вълкашиновия велможа Гръгуръ. Тоя Гръгуръ зидалъ манастира Заумъ на Охридското езеро, срв. по-горе, стр. 55. Приписката е въ ржкопись, сега въ Петроградската Публ. библиотека (срв. А. М. Селищев, Полог, София 1929, стр. 84—85): Писа се снѣ книга многогрѣшною рѣкою неромонаха Миханла попѣ Михѣ из Дебрешѣ Николнѣ сѣз та се писа многогрѣшною рѣкою, ѣмѣже гробъ ѿѹство . . . и пѣ писахъ змѣ. а лѣтъ ѣ всѣ работа бола. и пакѣ да ви глѣю не пише англъ с ѣсѣ нѣ ѹлкъ грѣшенъ ѿ землѣ азъ ѿврѣмѣнни и ѿклѣнни писахъ въ дни Вълкашина краъ къдѣ дръжашѣ Гръгуръ Пологъ. а писавши бешѣ из Лешницѣ. нерен и мнѣ. та простете и бѣвете. тако и васъ бѣ въ си вѣи и въ придрѣци в кѣи амѣ.

2. — Бележка отъ епископа на Тетово, отъ 1565 г., въ поменика на призрѣнския манастиръ Св. Троица (по препись, изглежда не точенъ, на И. С. Ястребов, Податци за историју српске цркве. Београд 1879, стр. 79—80): Язъ смѣрени епископъ положскы богохранимаго мѣста Хтетова